

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1456/2021
01.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Видаковић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС „Београд“, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1125/20 од 03.02.2021. године, у седници одржаној 01.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДА

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1125/20 од 03.02.2021. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 975/19 од 11.02.2020. године у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због мање исплаћене зараде у периоду од јануара 2014. закључно са јануаром 2015. године плати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспећа до исплате (ближе одређени у ставу првом изреке пресуде) и у ставу другом изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 79.395,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 975/19 од 11.02.2020. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му на име накнаде штете због мање исплаћене зараде у периоду од новембра 2013. до јануара 2015. године, плати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспећа до исплате (висина износа и датуми доспећа камате су ближе одређени овим ставом изреке). Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка од 1.550,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1125/20 од 03.02.2021. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у делу става првог изреке, алинеја један и два у односу на тужбени захтев за исплату накнаде штете на име мање исплаћене зараде, као и делу за доприносе за

обавезно пензијско и инвалидско осигурање за утужене износе разлике зараде у 2013. години. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, па је обавезан тужени да тужиоцу на име мање исплаћене зараде у периоду од јануара 2014. године до јануара 2015. године плати појединачне месечне износе са законском каматом од доспећа до исплате, ближе одређеним овим ставом изреке, као и да на наведене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати за тужиоца припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, па је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка од 1.550,00 динара и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 92.560,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате. Ставом четвртим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади и трошкове другостепеног поступка од 39.960,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Против става другог, трећег и четвртог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је био био у радном односу у ПД „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци које је до 31.12.2013. године било посебно правно лице, када је спроведена статусна промена – припојање Привредноом друштву „РБ Колубара“ д.о.о. Лазаревац. Тужени је правни следбеник друштва стицаоца „РБ Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а одредбом члана 11. Уговора о припајању од 29.11.2013. године, који је закључен између ПД РБ „Колубара“, као друштва стицаоца и ПД „Колубара метал“, као друштва преносиоца, одређено је да је друштво стицалац као послодавац следбеник дужно да на запослене друштва преносиоца примењује општи акт друштва преносиоца – послодавца претходника најмање годину дана од дана извршене статусне промене послодавца у складу са чланом 150. Закона о раду. До извршене статусне промене, висина вредности радног часа за запослене у ПД „Колубара метал“ утврђивана је на основу Споразума закљученог између ПД „Колубара метал“ и Синдикалне организације „Колубара метал“, а након извршене статусне промене током 2014. године, у периоду од јануара закључно са јулом 2014. године, вредност радног часа утврђивана је Споразумом о утврђивању вредности радног часа закљученим између ПД РБ „Колубара“ и Синдикалне организације „Колубара“ – у чијем саставу се налазе представници синдикалних организација свих организационих јединица у саставу РБ „Колубара“, па између осталих и Синдикалне организације Огранка „Колубара метал“. У периоду од септембра 2014. до фебруара 2015. године, вредност радног часа за запослене у огранку „Колубара метал“ утврђивана је на основу Споразума закљученог између ПД РБ „Колубара“ и Синдикалне организације „Колубара метал“. У фебруару 2015. године код ПД РБ „Колубара“, као послодавца следбеника, јединствено је утврђена цена рада

за све запослене код туженог ступањем на снагу Посебног колективног уговора за ЈП „Електропривреда Србије“. Висина разлике зараде у утуженом периоду и то између зараде обрачунате на основу мање вредности радног часа за запослене у огранку „Колубара метал“ и зараде обрачунате по вредности радног часа одређене за остале запослене код ПД РБ „Колубара“, утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака, а која представља износе које тужилац потражује тужбом у овој правној ствари.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је послодавац „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци као самостални привредни субјекат до 31.12.2013. године имао право да својим колективним уговором пропише поступак за одређивање цене рада у случају измењених околности и да је такав колективни уговор тужени као послодавац следбеник био дужан да примењује још годину дана после преузимања запослених, у складу са одредбом члана 150. Закона о раду. Одредба члана 33. став 3. Колективног уговора „Колубара метал“ давала је могућност да се вредност радног часа одређује и у вишем и у нижем износу од цене рада код туженог, и то на основу споразума са синдикатом. Како је у спорном периоду од новембра 2013. године закључно са јануаром 2015. године зарада запослених у Огранку „Колубара метал“ обрачунавана на основу сагласне изјаве воља представника запослених и туженог послодавца, а у одсуству доказа да су ти споразуми без правног дејства у смислу апсолутне или релативне ништавости, они производе правно дејство, према становишту првостепеног суда, у присуству правног дејства споразума, који имају карактер уговора, суд нема овлашћења да цени законитост споразума, нити да оцењује репрезентативност синдиката који су их закључили.

После расправе одржане пред другостепеним судом у смислу члана 383. став 4. ЗПП, ради правилног утврђивања чињеничног стања, на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима и записника са расправа, другостепени суд је (у делу који се не оспорава ревизијом) одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду у делу става првог изреке за период од новембра 2013. године закључно са децембром 2013. године, док је преиначио првостепену пресуду у преосталом делу става првог изреке и усвојио тужбени захтев за период од јануара 2014. године до јануара 2015. године, оценивши да је послодавац следбеник у року из члана 150. Закона о раду имао могућност да измени опште акте и колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места, те на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након утуженог периода, при том оценивши и да су запослени из припојеног привредног друштва без оправданог разлога стављени у неравноправан положај у односу на друге запослене код послодавца чиме је, супротно правилима из члана 18, 19. и 20. Закона о раду, извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде према вредности радног часа одређеног за друге запослене, због чега тужилац има право на накнаду штете због мање исплаћене зараде за утужени период.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 150. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 ... 75/14), прописано је да је послодавац следбеник дужан да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: истекне време на које је закључен колективни уговор код

послодавца претходника (тачка 1), код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор (тачка 2).

Одредбом члана 33. став 1. Колективног уговора предвиђено је да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад, који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а евентуалну већу вредност уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити, а ставом 3. истог члана предвиђено је ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити.

У конкретном случају, након извршене статусне промене припајања ПД „Колубара метал“ д.о.о. туженом ПД РБ „Колубара“ д.о.о. послодавац следбеник је сходно одредби члана 11. Уговора о припајању, на запослене припојеног предузећа примењивао опште акте „Колубара метал“ д.о.о. још годину дана – у периоду од 01.01.2014. године до 01.02.2015. године, у складу са чланом 150. Закона о раду. Одредбом члана 33. став 3. Колективног уговора „Колубара метал“, који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује у наведеном периоду био је уређен начин одређивања вредности радног часа запослених у случају промењених околности. Вредност радног часа запослених у Огранку „Колубара метал“ је утврђивана за сваки појединачни месец у спорном периоду на основу сагласних изјава представника запослених у синдикату и директора туженог послодавца следбеника, а овако закључене споразуме нико није оспоравао у одговарајућем поступку, па они производе правно дејство. По оцени Врховног касационог суда погрешан је закључак другостепеног суда да је применом одредбе члана 33. став 3. Колективног уговора „Колубара метал“ могла бити утврђивана вредност радног часа споразумно због промењених околности у току 2013. године док је „Колубара метал“ пословала као самостално привредно друштво, али не и након припајања туженом у току 2014. године. Наиме, у складу са чланом 150. Закона о раду тужени као послодавац следбеник био је дужан да најмање годину дана након припајања примењује колективни уговор послодавца претходника – што значи и одредбу члана 33. став 3. тог општег акта, осим ако пре истека тог рока код послодавца следбеника није закључен нови колективни уговор. Обавезна примена општег акта послодавца претходника од стране послодавца следбеника у периоду од најмање годину дана може довести до тога да запослени код послодавца претходника у том периоду остварују мању или већу зараду од запослених код послодавца следбеника. У овом случају до тога није дошло зато што су запослени у Огранку „Колубара метал“ на основу свог општег акта имали већи коефицијент за обрачун зарада од запослених у РБ „Колубара“, па су кроз споразумно утврђено мању вредност радног часа њихове зараде у 2014. години биле фактички изједначене са зарадама запослених у осталим организационим јединицама туженог. Коефицијенти и вредност радног часа свих запослених код туженог који обављају исте послове нормативно су изједначени у јануару 2015. године изменама Одлука о коефицијентима, односно у фебруару месецу исте године ступањем на снагу Посебног колективног уговора ЈП „Електропривреда Србије“. Стога је правилно првостепени суд одлучио када је одбио тужбени захтев тужиоца. Такође, погрешан је закључак другостепеног суда да су запослени из припојеног друштва стављени у неравноправан положај у односу на друге запослене код туженог те да је тиме, супротно правилима из члана 18, 19. и 20. Закона о раду, извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде. Наиме, за постојање дискриминације у смислу наведених одредаба Закона о раду неопходно је да се

запослени стави у неповољнији положај у односу на друга запослена лица у истој или сличној ситуацији с обзиром на неко лично својство. Тужилац и други запослени у припојеном привредном друштву нису били стављени у неповољнији положај у погледу права на зараду у току 2014. године, нити се запослење у Огранку „Колубара метал“ може сматрати личним својством.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права усвојио тужбени захтев, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку, одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду на начин ближе наведен у изреци пресуде.

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу члана 153. и 154. ЗПП, припада и право на накнаду нужних и опредељених трошкова ревизијског поступка, који су досуђени у висини од 79.395,00 динара и који обухватају трошкове за састав ревизије од стране адвоката од 12.000,00 динара, на основу Тарифног броја 16. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12) и трошкове судских такси на ревизију 26.958,00 динара и одлуку по ревизији 40.437,00 динара, према Тарифном броју 1. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић